

Projectleider Arjen Bosch:
"Het gaat niet om onze ideeën
of onze meningen, maar om die
van anderen."

Wat is er mis met het natuurbeleid en wat kunnen we daaraan doen? Met die vragen in het achterhoofd ging de projectgroep *Natuurbeleid in de Peiling* afgelopen juni van start met een vernieuwend project. Doel is de knelpunten bij de uitvoering van het Natuurbeleidsplan aan te geven en uiteindelijk met een oplossing te komen voor deze knelpunten. Verfrissend is de wijze waarop dit wordt aangepakt. De instelling van de projectgroep is 'wij verzinnen niets'. De informatie komt zoveel mogelijk van buiten naar binnen. Inmiddels is het eerste produkt van Natuurbeleid in de Peiling, de probleem- en oorzakenanalyse, gereed. Alle LNV'ers kunnen op twee bijeenkomsten mee komen praten over de mogelijke oplossingen. Projectleider Arjen Bosch licht toe.

In het Natuurbeleidsplan, dat in 1990 werd vastgesteld, werd besloten dat halverwege het traject van acht jaar, zou worden bekeken hoe het staat met het beleid. "De thermometer in het natuurbeleid steken", noemt Bosch het. De projectgroep kijkt hierbij puur naar het beleid en de punten waarop dit eventueel bijgesteld moet worden. Hiernaast loopt gelijktijdig het project *Toestand van de natuur II* van het IKC en de directie NBLF. Zij kijken hoe het met de soorten in de natuur is gesteld. Dit onafhankelijke rapport moet een objectieve waarneming vormen van de stand van zaken in de natuur.

Verschillende achtergrond
Kenmerkend voor de projectgroep Natuurbeleid in de Peiling is de samenstelling. De leden die zich full-time met het project bezighouden, hebben heel verschillende achtergronden. Naast projectleider Arjen Bosch (bosbouwer) van NBLF nemen deel: Twan Erkens (veeteeltachtergrond), Geo Kuipers (Staatsbosbeheer), Hans Ponten (Natuurbeschermingsraad), Ruben Huele (China-loog, VROM), bioloog Kees van Ber-

kel (consulentschap Groningen) en Ingrid Okhuijsen (bestuurskundige) van het IKC. Daarnaast is nog een aantal thema-coördinatoren betrokken bij het project. Het project is opgehangen aan het directoraat-generaal Landelijke Gebieden en Kwaliteitszorg.

Vernieuwende aanpak
Behalve de samenstelling is ook de aanpak op zijn minst vernieuwend te noemen. Bosch: "We werken het hele project door van buiten naar binnen. Wij vergaren informatie en meningen van buiten het ministerie en ordenen die. Het gaat niet om onze meningen of onze ideeën, maar om die van anderen."

Luiken open
In juni werd dit principe al op zinnige wijze uitgewerkt. De staatssecretaris schreef vijftig prominente figuren uit het natuurbeleid (niet-LNV'ers) aan met de uitnodiging op 23 juni naar kasteel Groeneveld te komen. Bosch: "Niemand wist precies wat er ging gebeuren, alleen dat LNV de luiken open zou doen en dat de inbreng van de genodigden gewenst werd. Uiteindelijk kreeg iedereen vijf vragen over het natuurbeleid, die in korte tijd beantwoord

moesten worden. De vragen luiden:

1. Wat is er loos met het natuurbeleid?
2. Wat zijn de oorzaken van deze knelpunten?
3. Wat moeten we willen bereiken?
4. Waarom wilt u dat?
5. Wat kunt u er zelf aan doen?

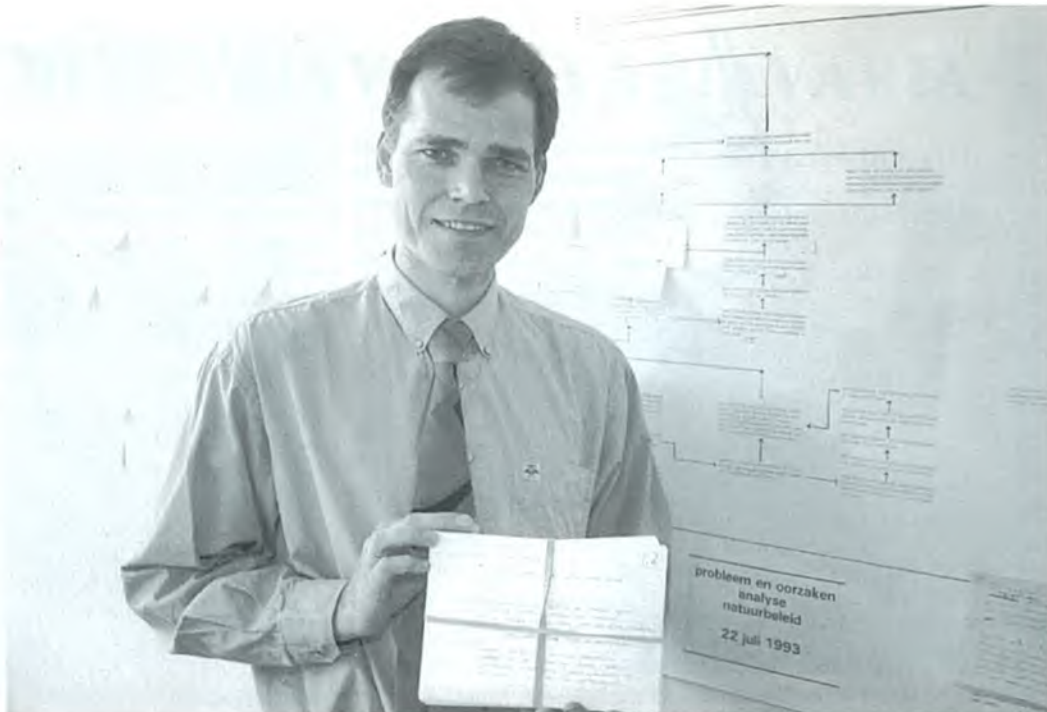
Bosch: "In totaal hadden we zestien verschillende invalshoeken. Er waren bestuurders, gedeputeerden, burgemeesters en mensen vanuit de wetenschap, vanuit de handhaving van de wet en regelgeving, natuurbeschermingsorganisaties, beheerders, landbouwers en advocaten. De antwoorden op de vragen leidden dan ook tot een heel breed idee van hoe er buiten LNV tegen natuurbeleid wordt aangekeken. En het blijkt dat LNV niet altijd even hard met deze externe ideeën aan de slag is gegaan."

Groeneveld-conferentie
Na de Groeneveld-conferentie trok het projectteam het land in om nog eens zestig mensen dezelfde vijf vragen voor te leggen. Inmiddels zijn de antwoorden op de eerste twee vragen verwerkt, zoveel mogelijk onder

noemers gebracht en geschematiseerd. Een breed vel papier aan de muur van één van de kamers toont het resultaat. Van beneden naar boven staan oorzaken en problemen genoteerd. Onderaan staat de diepst liggende oorzaak van de gesignaleerde problemen: "De mens heeft er geen idee van wat een volwaardige natuur voor het voortbestaan van de samenleving kan betekenen". Stapje voor stapje wordt in verschillende takken naar boven toe uitgewerkt wat hiervan de gevolgen zijn. Uiteindelijk leiden alle oorzaken en problemen tot het bovenaan genoteerde symptoom: "Het rendement van het ingezette natuurbeleid is veel beperkter dan nodig".

Natuurbeleidsplan
Uit de antwoorden op de vraag "wat moeten we willen bereiken?", ontstaat een beeld van wat de samenleving als natuurdoelstellingen heeft. Bosch: "De antwoorden sluiten goed aan bij de doelstellingen van het NBP. Dit geeft het een breed draagvlak." Op het 'waarom' komen veel politieke argumenten. Bosch nogmaals: "Steeds terug-

(Lees verder op pagina 4)

Verfrissende aanpak project:

Natuurbeleid in de Peiling

(Vervolg van pagina 3)

kerend, krachtig argument is dat we de natuur in ons land en in de hele wereld moeten bewaren voor onze kinderen." De vraag wat er zelf aan te doen valt, is volgens de projectleider in feite de vraag 'Kunnen we nogeens bij u aankloppen als we met oplossingen die kant opgaan'.

Oplossingen

De fase waarin het project zich nu bevindt, is die van het zoeken naar mogelijke oplossingen. Alle LNV'ers kunnen daarover

meedenken en hun ideeën en voorstellen op een van de bijeenkomsten op papier zetten. Vervolgens zullen de oplossingen die naar voren komen uit de bijeenkomsten, samen met de antwoorden van de niet-LNV'ers, aan de departementsleiding van LNV worden gepresenteerd. Daarnaast zal een afweging worden gemaakt tussen de diverse oplossingen.

LNV stelt zich met deze aanpak van het project volgens Bosch kwetsbaar op: "Je steekt je nek uit, vraagt om kritiek op het beleid en krijgt die dan ook. Je durft kritisch naar jezelf te kij-

ken en dat blijkt goed te werken. Het past ook goed in de Zwaluw-filosofie. Het is voor ons inspirerend dat het departement zich sterk maakt voor deze aanpak. Stel je je open, dan blijkt iedereen bereid om naast het leveren van kritiek ook mee te denken en te werken aan oplossingen."

Ook naar buiten toe werkt de aanpak verfrissend, merkt Bosch: "Na de Groeneveld-conferentie merkte je een enorm enthousiasme. veel aanwezigen merkten op dat LNV eindelijk verandert, dat er nu sprake is van een open aanpak."

In december wil de projectgroep, gelijktijdig met *Toestand van de natuur II*, met een rapport komen. Voor het zover is, moet er nog heel wat werk worden verzet. Binnenkort kunnen LNV'ers op twee bijeenkomsten hun mening geven. Op 6 september is er een bijeenkomst in Westraven, zaal 3, 15.00 uur. Op 9 september om 15.00 uur in de recreatiezaal van het hoofdgebouw. Iedereen is van harte welkom. Voor eventuele vragen kunt u bellen naar: 070-3792916. (A.G.) ■